

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Simona Hrstková

Téma a rozsah práce: Zákaz mučení v mezinárodním právu (83 s. vlastního textu)

Datum odevzdání práce: 28.7.2009

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Předložená diplomová práce se zabývá tématem, které sice není nové, ale rozhodně nepostrádá aktuálnost. Navíc v této podobě jako téma diplomové práce u nás dosud nebylo zpracováno. Některé práce z poslední doby se totiž soustředily pouze na aspekty, které v celosvětovém měřítku způsobily největší ohlas, jako je otázka právního pohledu na osoby zadržované na americké námořní základně Guantánamo Bay a praxe tzv. *mimořádných předávání*. Naproti tomu u této diplomové práce je cenné, že se snaží podat ucelený základní přehled mezinárodněprávní úpravy zákazu mučení.

2. Náročnost tématu:

Z výše uvedeného vyplývá, že jde o poměrně náročné téma, které vyžadovalo prostudovat množství primárních pramenů i odborné literatury, a to především zahraniční, protože česká odborná literatura je v této oblasti zatím velmi chudá. Nicméně autorka mohla využít i dostupnou českou literaturu vztahující se jen k určitým aspektům, např. principu non-refoulement (např. *Teorie a praxe azylu a uprchlictví*, Praha: PF UK, 2006).

3. Hodnocení práce:

Lze konstatovat, že diplomantka v zásadě splnila cíle, které si vytyčila v úvodu práce, mimochodem na standard diplomových prací neobvykle podrobném a metodologicky propracovaném. Práce je vcelku logicky rozdělena na úvod a dalších osm kapitol, z nichž poslední představuje závěr. Za pozornost stojí, že autorka, která svoji práci zaměřila na systém OSN a Rady Evropy, nejde po popisu jednotlivých úmluv a kontrolních orgánů, nýbrž se snaží o srovnávací pohled a jde spíše po základních pojmech a právních institutech. To také nebývá u tohoto typu prací běžné, neboť jde o náročnější, ale pro čtenáře zajímavější způsob zpracování. Takto nejprve přibližuje pojmy mučení, nelidské a ponižující zacházení a trestání. Další kapitola (4.) pak analyzuje závazky států v oblasti zákazu mučení na základě Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, Úmluvy proti mučení a Evropské

úmluvy o lidských právech. Široce přitom využívá judikatury mezinárodních judiciálních a kvazijudiciálních orgánů, zejm. Evropského soudu pro lidská práva, Výboru pro lidská práva a výboru proti mučení.

Další kapitoly pak představují spíše zvláštní část práce, protože zkoumají vztah mučení k dalším pojmům a institutům, jako je princip non-refoulement, trest smrti a syndrom cely smrti, nucené zmizení a jiné podmínky držení vězňů. Práce je završena poměrně obsáhlým a zdařile shrnujícím i zobecňujícím závěrem (s. 78-83).

Po formální stránce je práce napsána srozumitelným a odborným jazykem, poměrně pečlivě (bez chyb), s náležitým poznámkovým aparátem, způsob práce s prameny a citování je na velmi dobré úrovni.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Ke každé práci lze mít určité připomínky a otázky. Pro účely obhajoby doporučuji, aby vysvětlila v teorii mezinárodního práva poněkud neobvyklý výklad relativních a absolutních práv (s. 12). Jak je to v souladu doktrínou pozitivních a negativních závazků, které se týkají všech lidských práv, a nikoliv jen práv kogentně chráněných s povahou *erga omnes*? Další otázka se týká údajné obyčejové definice mučení. Na základě čeho lze prokázat existenci obyčejové normy, která pro definici mučení nepožaduje existenci státního prvku?

5. Doporučení:

Posuzovaná práce i přes určité připomínky svým rozsahem i obsahem představuje nadprůměrnou diplomovou práci. Proto ji plně doporučuji k obhajobě a s výhradou jejího průběhu předběžně hodnotím jako výbornou.

V Praze dne 18.8.2009

Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.

oponent diplomové práce